

Ca l'Arenes

Dosrius

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Veïnat del Far, 13 - Zona del Far
Emplaçament A la vessant nord del Corredor, al costat del Forn del Vidre, prop de l'Àrea d'Esplai del Corredor
Alçada: 472m

Coordenades:

Latitud: 41.62055
Longitud: 2.46183
UTM Est (X): 455166
UTM Nord (Y): 4607788

Classificació

Número de fitxa 08075-138
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08074A00300021
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dc., 13/12/2017 - 01:00

Descripció

Masia aïllada amb barri tancat, que està formada per diversos cossos adossats que li proporcionen una planta irregular. Està construïda en un talús del terreny, que marca pendent en sentit est-oest. El volum principal està format per dos cossos adossats de planta rectangular, amb les cobertes de teula àrab de dues vessants i els careners perpendiculars a la façana principal. El cos posterior consta de soterrani i pis, mentre que el davantier està distribuït en planta baixa, pis i golfes. La façana principal, orientada a migdia, presenta un portal d'accés rectangular amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana. Damunt seu hi ha un finestral rectangular de les mateixes característiques, que té sortida a un balcó simple amb la llosana motllurada i la barana de ferro. Al seu costat hi ha una finestra balconera de la mateixa tipologia. La resta d'obertures del parament es corresponen amb finestres rectangulars de la mateixa tipologia i amb els ampits motllurats. A la part superior es conserven les restes de dos rellotges de sol en molt mal estat de conservació. La façana està rematada amb un ràfec doble de teula àrab i dents de serra. La resta d'obertures del volum principal es corresponen amb finestres rectangulars amb els brancals bastits amb carreus de pedra, les llindes planes i els ampits motllurats. De l'interior destaca el distribuïdor de la planta baixa, amb l'escala de pedra per accedir al pis i el sostre embigat. Hi ha diverses obertures emmarcades amb carreus de pedra i, a la sala de la planta pis, es conserva el grafit d'un paó en una pedra. També destaca el sostre amb encavallada de fusta de les golfes. Adossat a la façana de ponent del volum principal hi ha un cos de planta rectangular reformat. Està organitzat en un sol nivell, cobert amb una terrassa plana i té obertures rectangulars. Adossat a la façana de llevant hi ha un petit cos rectangular amb teulada de dues vessants i organitzat en dos nivells. Té obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra. A la façana de llevant destaca una espitllera. Adossat en perpendicular a l'extrem de llevant de la façana principal hi ha un altre volum rectangular, amb coberta de teula àrab d'un sol vessant i organitzat en dos nivells. Presenta dos grans rebaixats adovellats a la planta baixa i tres finestres d'arc de mig punt bastits amb maons al pis, reformats i intercalats amb balcons simples. En origen era una àmplia galeria de cinc arcades que fou reformada. Tancant el pati davantier del volum principal, a la banda de migdia, hi ha un portal de grans dimensions i un cos aïllat de planta rectangular bastit amb maons i tapiat amb totxos. El portal és rectangular, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana monolítica. Està protegit per un voladís de teula àrab de dues vessants amb barbacana de fusta. Destaca la gran porta de fusta de fulles batents.

Observacions:

A l'exterior del barri, a la banda de llevant del camí d'accés a la masia, hi ha un seguit de cossos adossats en origen destinats al bestiar. Presenten obertures d'arc rebaixat i rectangulars bastides en maons. Algunes conserven llindes de fusta i carreus de pedra. A la banda de ponent, en canvi, hi ha un volum rectangular amb la coberta de teula àrab d'un sol vessant de molta llargada, organitzat en una sola planta. Presenta obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i les llindes planes. En darrer terme, també a l'exterior i adossada a la façana de llevant del volum que presenta la galeria reformada, hi ha una capella d'una sola nau amb l'absis semicircular, cobert amb una volta d'aresta decorada amb una clau de volta de petxina datada amb l'any 1792. La façana principal presenta un portal d'accés d'arc rebaixat i adovellat, que està tapiat, i un òcul superior. En general, tota la construcció està bastida en pedra de diverses mides, disposada de manera irregular. Tant al volum principal com a la capella hi ha carreus de pedra embellint les cantoneres. El parament principal conserva restes del revestiment arrebossat que el cobria. Davant de la capella hi ha una destacable era empedrada. Al seu costat hi ha un edifici enrunat que es podria correspondre amb un paller o quadres pel bestiar. Dins del barri, al pati de la masia, hi ha un pou de planta quadrada bastit amb maons. A l'exterior, adossat als volums auxiliars, hi ha un safareig i un abeurador pels animals. L'element està inclòs dins dels límits del Parc del Montnegre i el Corredor.

Història

Pel que fa a les referències documentals directes de la masia, cal dir que la primera la trobem l'any 1449 en un document on s'esmenta Miquel Arenes com a propietari del mas que porta el seu nom, dintre de la parròquia de Sant Andreu de Bona Conjuncta (Sant Andreu del Far). Dins del segle XVI, en el fogatge de l'any 1515, apareix mencionat el mas Arenes. Posteriorment, l'any 1525 hi ha constància de l'acta de consagració de la capella i l'any 1565 es va encarregar a Joan Baptista, de Lisboa, la confecció del retaule major de la capella (va desaparèixer després de la guerra Civil). Encara dins del segle XVI, en el fogatge de l'any 1553, hi torna a aparèixer el topònim "Arenas". Finalment, en una relació titulada "Noms dels masos en que es componen la parròquia de Dosrius y Canyamars quan totes estan baix domini directe de la casa de Marquès de Castellidosrius", datada dins del segle XVI, hi apareixen dues mencions: "Lo Mas Arenas de Canyamars" i "Lo Mas Arenas de Dosrius". És força probable que una de les dues mencions faci referència a aquesta masia. No hi ha cap més referència documental directa a la masia fins al segle XIX. L'any 1853, la casa apareix grafiada en un plànol cadastral dels termes de Dosrius i Canyamars. Poc després, en un registre de retolació de carrers i numeració de cases fet durant el quinquenni 1860-1865, dins del Veïnat de l'església del Far, amb els nùms 5, 6 i 7, hi apareix el nom de "José Arenas", com a cap de tres edificis i un total de 32 habitants. Probablement, un d'aquests edificis era la masia que ens ocupa. Finalment, en una relació de les cases que existien a Dosrius consultada a finals del segle XIX pel rector Gaietà Viaplana, dins del llistat de l'any 1897, hi apareix el topònim "Arenas", situat dins del veïnat del Far. Pel que fa a les referències documentals relacionades amb el cognom Arenes, cal dir que se succeeixen des del segle XVI també. Segons un document de la Cúria diocesana de Barcelona, datat l'any 1591, en Salvi Arenes, pagès de la parròquia de Sant Andreu del Far, havia construït una petita capella dedicada a Nostra Senyora del Socors a la muntanya del Corredor, en les terres que compartia amb la masia de can Bosc, pels voltants de l'any 1530. Posteriorment, apareix en Joan Arenas com a síndic de la parròquia en el contracte per a l'elaboració del retaule major de l'església de Sant Iscle i Santa Victòria de Dosrius, l'any 1565. Dins del segle XVII, en un document del 1627, hi ha constància que en Joan Arenas i l'Antoni Bosch van fundar un benefici per a la capella del Santuari del Corredor. El cognom Arenes també és ben present a l'església de Sant Andreu del Far (hipogeu familiar datat el 1631), al cementiri de la mateixa (tomba de "José Arenas i Família") i al basament de la creu de terme del Far (datat l'any 1726). La família Arenes era una de les més antigues i importants del veïnat del Far, com s'ha pogut comprovar. La finca tenia unes 40 hectàrees de terreny i anava des de can Miloca fins al Santuari del Corredor, aproximadament. La masia va pertànyer a aquesta família fins que l'any 1929 la van vendre a un propietari de Mataró, que hi va fer algunes reformes i la va utilitzar com a casa d'estiueig. Segons les fonts orals, a la masia sempre hi ha hagut masovers. En l'actualitat, des de l'any 1986, és la seu de l'Escola de Natura del Corredor. La masia disposava de diverses mines per tal de regar els horts, una que alimentava l'hort del Solell i tres a la baga: dues drenaven la bassa de rec principal (una d'elles exhaurida) i la tercera proveïa els abeuradors i la vivenda de l'amo. També hi havia el pou del pati (en desús) i un altre eixut al mig d'unes antigues vinyes.

Bibliografia

ALSINA, N.; CALONGE, R.; CUSPINERA, L.; JUBANY, M.A.; LACUESTA, R. (2005). Inventari del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Dosrius. [Barcelona: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Dosrius], Núm. Ref.: I.RR.69/149. BONET I GARÍ, Lluís (1983). Les Masies del Maresme. Barcelona: Montblanc-Martín, C.E.C., p. 106-107. MAS, Joseph Pbre. (1920). Notes històriques d'Alfar. Barcelona: Tipografia Catalana Casals. MAS, Joseph Pbre. (1923). Nota històrica. La Mare de Déu del Socors, del Corredor. Parròquia d'Alfar. Barcelona: Tipografia Catalana Casals, p. 15-16. PUIG-PLA, Josep (2017). "Vida rural i Guerra Civil al Far (1936-1939)". Duos Rios, núm. 3, p. 141-142. RAMIS NIETO, Josep. "El poble de Dosrius abans de la dècada de les estadístiques". A Dosrius. Una visita al passat. 4-11 de juny de 2017. Bloc. Accés el 27 de setembre de 2017. RIERA, Joan Manel (2004). "Ca l'Arenes". L'Aulet, núm. 5, p. 24-25. RIERA, Joan Manuel (2012). "L'aprofitament de les torrentades al Sot del Fangar". L'Aulet, núm.

12, p. 35. SUBIÑÀ I COLL, Enric (2017). "Dosrius i Canyamars a l'edat mitjana. Una terra de pagesos".
Duos Rios, núm. 3, p. 27. [Http://www.gnomonica.cat/](http://www.gnomonica.cat/) [Consulta: 13-12-2017].

